

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 17.02.2022

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

Basına yansıyan haberlerde, İngiltere ve Avrupa Birliği ülkelerinden ithal edilen plastik atıkların Adana'da yasa dışı olarak çevreye döküldüğü ve açıkta yakıldığı ortaya çıkmıştır. Yasa dışı plastik döküm alanlarından toplanan toprak, kül, su ve tortu örnekleri hem Greenpeace Araştırma Laboratuvarlarında hem de bağımsız bir laboratuvardan bilim insanları tarafından incelenmiş ve dioksin furan miktarı, kirletilmemiş toprak numunesinin 400.000 katı ve şimdiye kadar Türkiye'de toprakta rapor edilen en yüksek toksik düzey olarak ortaya çıkmıştır. İse Dioksin-furanların bilinen en önemli özelliği ise kanserojen olmasıdır. Bu kimyasal, anne karnındaki bebekler için toksik olabilir, tümörleri tetikleyebilir, hormon ve bağışıklık sistemlerini etkileyebilir şeklindedir. Analizi gerçekleştiren bilim insanlarından Dr Kevin Brigden şunları söylemiştir: "Kül ve alttaki toprak örneklerinde bulunan kimyasal kirleticilerin çoğu, çevrede parçalanmaya karşı oldukça dirençlidir ve besin zinciri yoluyla hayvan ve insanlara geçebilir. İngiltere başta olmak üzere Avrupa'dan gelen plastik atıkların yoğun olarak tespit edildiği alanların bazılarında bu kirleticilerin seviyeleri çok yüksekti."

Adana'nın toplam 1.403.000 ha yüzölçümünün %38'i tarım alanı, %41'i orman, %4 'ü çayır mera alanı, %17'si iskan su yüzeyi sanayi alanıdır. 539.000 hektarlık tarım alanlarının %79'u tarla arazisi, %14'ü meyve alanı, %7'si sebze arazisidir. Tarım alanlarının %73'ü baraj gölleri, sulama sistemleri ve nehirler sayesinde sulanabilen tarım arazisidir. Adana verimli tarım, hayvancılık ve sulama arazilerini barındırmaktadır. Narenciye üretiminde ilk sıralarda yer alırken verimli toprakları ile pamuk, buğday başta olmak üzere sebze ve meyve üretiminin yapıldığı illerin başında gelmektedir. Tarım arazilerinin bu kadar verimli olduğu ve toplumun

59289

gıda ihtiyacının çoğunluğunu sağlayan toprakların göz göre göre başka ülkelerin atıklarının alınarak zehirleniyor olmasının mantıklı bir açıklamasının olmayacağı kesindir.

Plastik atıkların yasa dışı yakılması sonucu ortaya çıkan ağır metal, dioksin ve furan ve kalıcı organik kirleticilerin toprağa, suya, havaya ve besin zincirine karışarak kansere neden olabileceği gerçeği, insan sağlığı için de geri dönüşümü olmayan zararlar içermektedir.

Bu bağlamda:

1. Bakanlık, en çok çevre kirliliğine neden olan plastik atıkların başta İngiltere olmak üzere ihracatçı ülkelerden alımının durdurulması için herhangi bir adım atacak mıdır?
2. Şu ana kadar Türkiye kaç ton plastik atık ithal etmiştir? Bunların ne kadarı Adana'da yakılmıştır? Çevreye verdiği kirlilik düzeyi ölçülmüş müdür?
3. Türkiye'nin plastik atık ithalatı, 2018 yılının başında Çin tarafından alınan yasak kararıyla beraber hızla artmış ve Türkiye, 2019 ve 2020 yılında Avrupa'dan gelen plastik atıkların en büyük alıcısı olmuştur. Küresel İklim Krizinin en belirgin nedenlerinden biri olan plastik atık neden Türkiye tarafında hala ithal edilmektedir?
4. Plastik atıkların yakılması, Adana'nın verimli tarım, hayvancılık ve sulama arazilerini kirletip, yok edeceği biliniyorken bakanlık neden hala önlem almamaktadır?
5. Adana'daki yasa dışı çöp yakma alanlarında bulunan plastik çöplerin büyük çoğunluğu İngiltere ve Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerine ait hazır gıda ambalajlarından oluşmaktadır. Türkiye Avrupa'nın çöpünü alıp yakarak nasıl bir verimlilik elde edecektir?
6. Türkiye, plastik atık ithal ederek kendi topraklarının kirleterek başta çocuklar olmak üzere halk sağlığını tehdit eden çevre politikası hayata geçirmiyor mudur? Bu durumun tersine çevrilmesi için bakanlık herhangi bir önlem alacak mıdır?